

Sygn. akt I ACa 568/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Tomasz Ślęzak
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska (spr.) SO del. Joanna Głogowska
Protokolant :	Małgorzata Korszun

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko E. W. i J. J. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej E. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 3 marca 2015 r., sygn. akt I C 729/13,

oddala apelację.

SSO del. Joanna Głogowska	SSA Tomasz Ślęzak	SSA Ewa Jastrzębska
---------------------------	-------------------	---------------------

Sygn. akt I ACa 568/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Katowicach:

1. zasądził od pozwanej E. W. na rzecz powoda kwotę 128.300,35 zł z odsetkami:

- umownymi w wysokości 15% w skali roku nie więcej niż czterokrotność stopy lombardowej NBP od kwoty 92.537,37 zł od dnia 7 lutego 2013r.;

- ustawowymi od kwoty 24.548,18 zł od dnia 8 lutego 2013r.

- oraz kwotę 6.444,87 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych i kwotę 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;

2.powództwo w stosunku do pozwanego J. J. (1) oddalił.

Rozstrzygnięcie to zapadło w następującym stanie faktycznym:

Powód (...) Spółka Akcyjna w W. jest następcą prawnym (...) Bank SA w K.. W dniu 4 stycznia 2010r. (...) Bank SA połączył się z (...) Bank SA w trybie art.124 ust.3 Prawa bankowego i 492§1ksh. Po połączeniu spółka przejmująca (...) Bank SA z nową nazwą (...) Bank SA wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank SA. W dniu 1 czerwca 2012r. wobec połączenia (...) Bank SA w W. i (...) SA w W. poprzez przeniesienie majątku (...) Bank SA w W. (spółka przejmowana) na spółkę (...) SA w W. (spółka przejmująca) i zmianę nazwy na (...) Bank SA w W. – powód wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank SA w K..

(k.- 32 – 41, 70 – 84 oraz <http://getin.pl/historia-spolki>).

Pozwani E. W. i J. J. (1) oraz świadek M. S. (1) znają się od wielu lat. J. J. (1) i M. S. (1) pracowali razem przez lata w różnych instytucjach. M. S. (1) między innymi zajmowała się finansami pozwanego w jego Kancelarii (...). Jednocześnie wspólnie z bratem pozwanej K. W. (1) prowadziła w formie spółki cywilnej działalność gospodarczą zajmującą się szeroko rozumianym doradztwem kredytowym. Ich spółka podnajmowała pomieszczenia w Kancelarii (...) pozwanego J. J. (1). Pozwana E. W. w tej kancelarii wykonywała pewne czynności biurowe np. pomagała pozwanemu w pisaniu pism

(k.- 137, zeznania świadka M. S. (1) k.- 269 – 270, pozwanej k.- 270 i pozwanego k.- 270 verte – 271).

Pozwany J. J. (1) poręczył za spłatę kredytu mieszkaniowego udzielonego M. S. (1). Pozwana E. W. poręczyła za spłatę kredytu konsolidacyjnego gotówkowego udzielonego pozwanemu przez (...) Bank SA w K. w dniu 21 września 2007r. Dnia 29 kwietnia 2008r. pozwany J. J. (1) w banku tym uzyskał kolejny kredyt detaliczny, a dnia 17 marca 2009r. bank ten udzielił kredytu konsumpcyjnego gotówkowego pozwanej E. W.. W 2009r. M. S. (1) i pozwany J. J. (1) zaczęli mieć kłopoty finansowe. Między innymi zaprzestali spłacać udzielone im kredyty. Wówczas M. S. (1) namówiła pozwaną E. W. do wzięcia na siebie kredytu bankowego i przekazania go na potrzeby jej i pozwanego J. J. (1). Celem wykazania zdolności kredytowej koleżanki, M. S. (1) wystawiła stwierdzające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach, z którego wynikało, że E. W. jest zatrudniona na czas nieokreślony w (...) s.c. M. S. i K. W. z uposażeniem miesięcznym w kwocie 6.150zł. Na podstawie tegoż zaświadczenia, dnia 11 września 2009r. (...) Bank SA w K. zawarł z pozwaną E. W. umowę kredytu konsumpcyjnego gotówkowego, mocą której udzielił jej kredytu w kwocie 97.938,14zł. Kredyt ten w części został przeznaczony na spłatę należności wskazanych przez M. S. (1), a w części przelany na jej konto. Pozwana E. W. żadnej części tegoż kredytu nie wykorzystwała na własne cele.

(k.- 24 – 30, 137, 210 – 216, zeznania świadka M. S. (1) k.- 269 – 270, pozwanej k.- 270 i pozwanego k.- 270 verte – 271 oraz k.- 5 – 6 akt Sądu Rejonowego w D. syg. I Co 3793/11 - związkowe).

**Dnia 21 października 2011r. w Sądzie Rejonowym w D. w sprawie syg. akt I Co 3793/11 z wniosku E. W. z udziałem przeciwników J. J. (1) i M. S. (1) strony zawarły ugodę następującej treści:
„1. Przeciwnik J. J. (1) zobowiązuje się wstąpić w miejsce E. W. jako dłużnika z tytułu Umowy**

kretytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2009r. zawartej z (...) Bank SA w K., która zostanie z długu zwolniona, po wyrażeniu zgody przez wierzyciela na przejęcie długu; 2. W przypadku braku zgody wierzyciela na przejęcie przez J. J. (1) długu E. W., przeciwnik J. J. (1) zobowiązuje się zwolnić E. W. od obowiązku zapłaty z tytułu Umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2009r. zawartej z (...) Bank SA w K.; (...)" (akta Sądu Rejonowego w D. sygn. I Co 3793/11 oraz zeznania świadka M. S. (1) k.- 269 – 270, pozwanej k.- 270 i pozwanego k.- 270 verte – 271).

Powyższa ugoda nie została przedstawiona powodowi, a z oświadczenia złożonego w niniejszej sprawie wynika, że na przejęcie długu E. W. przez J. J. (1) nie wyraził zgody.

(k.- 69 i 244).

Dnia 20 czerwca 2012r. powód wystawił przeciwko pozwanym bankowy tytuł egzekucyjny dotyczący wymagalnego ich zadłużenia z tytułu kredytu udzielonego pozwanemu J. J. (1) w dniu 24 września 2007r., a za którego spłatę poręczyła pozwana E. W.. Temu (...) Sąd Rejonowy w B. nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 5 lipca 2012r. sygn. akt I Co 3308/12.

(akta zwiqzkowe).

W Sądzie Rejonowym K. w K. toczy się sprawa sygn. akt V K 794/13, w której oskarżonymi są E. W. o czyn z art. 297§1 kk, M. S. (1) o czyn z art. 297§1 kk oraz z art. 284§2 kk w zw. z art. 12 kk i J. J. (1) o czyn z art. 284§2 kk w zw. z art.12 kk. M. S. (1) przyznała się do tego, że wystawiła stwierdzające nieprawdę zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach pozwanej E. W. celem uzyskania przez nią kredytu z przeznaczeniem dla pozwanego J. J. (1).

(k.- 133 – 146, 169, 232, 267 i świadka M. S. (1) k.- 269 – 270).

Pozwany J. J. (1) zaprzeczył, aby kredyt z dnia 11 września 2009r. został zaciągnięty przez pozwaną E. W. dla niego, choć nie wykluczył, że z tego kredytu M. S. (1) spłaciła jakieś jego należności. Podał, że o sposobie zaciągnięcia tegoż kredytu powziął wiadomość z doręczonego mu w lutym 2014r. aktu oskarżenia i dlatego zmienił swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone w ugodzie przed Sądem Rejonowym w D., gdyż przez M. S. (1) został wprowadzony w błąd.

(zeznania pozwanego k.- 270 verte – 271).

Dnia 6 lutego 2013r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w który stwierdził, że w związku z brakiem spłaty wszystkich zobowiązań określonych umową z dnia 11 września 2009r. zadłużenie dłużnika E. W. wynosi 128.300,35zł, a na wymagalne zadłużenie składają się:

-należność główna (niespłacony kapitał) w kwocie 92537,37zł;

-odsetki umowne za okres korzystania z kapitału w wysokości 11,9% od dnia 11 września 2009r. do 4 stycznia 2013r. w kwocie 24548,18zł;

-odsetki karne za opóźnienie naliczane od zadłużenia przeterminowanego w wysokości czterokrotności zmiennej stopy oprocentowania kredytu lombardowego NBP w kwocie 23.678,60zł;

-opłaty i inne prowizje w kwocie 75zł;

-dalsze należne odsetki od kwoty kapitału liczone od dnia 7 lutego 2013r. według stopy procentowej 21% w stosunku rocznym to jest w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP na dzień wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych (k.- 22 i 165-168).

Dnia 30 lipca 2014r. powód zawarł z (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem (...) w W. umowę przelewu wierzytelności, której przedmiotem były między innymi dwie wierzytelności przysługujące względem J. J. (1) z dnia 21 września 2007r. (w której w roli poręczyciela występowała E. W.) i z dnia 29 kwietnia 2008r., a także wierzytelność przysługującą wobec E. W. z dnia 17 marca 2009r. Przedmiotem cesji nie była natomiast wierzytelność względem pozwanej E. W. wynikająca z umowy kredytu z dnia 11 września 2009r. (k.- 180, 197, 210-220).

Powyższy stan faktyczny ustalił sąd pierwszej instancji na podstawie dowodów z dokumentów, których autentyczność i wiarygodność nie budziła jego wątpliwości. W świetle treści ugody zawartej przez pozwanych i M. S. (1) przed Sądem Rejonowym w D. w sprawie sygn. akt I co 3793/11, Sąd nie miał żadnych podstaw odmówić wiary zeznaniom świadka M. S. (1), że pozwana E. W. kredyt zaciągnęła z przeznaczeniem dla pozwanego J. J. (1) i nie zmienia tego, jego oświadczenie złożone w niniejszej sprawie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 21 października 2011r. przed Sądem Rejonowym w D. pod wpływem błędu, podstępny czy dla pozorów.

Wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K. W. (1) na okoliczność wskazaną w jej piśmie z dnia 15 września 2014r. sąd pierwszej instancji oddalił jako nie mający żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie zasługiwały także na uwzględnienie wnioski powoda i pozwanej o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie Sądu Rejonowego K. w K. sygn. akt V K 794/13 albowiem ustalenie w drodze karnej czynu pozwanej E. W. i M. S. (1) z art.297§1kk nie wywarłoby żadnego wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy cywilnej (k. – 103, 148, 163, 176 i 222).

Zdaniem sądu pierwszej instancji powództwo w stosunku do pozwanej E. W. zasługiwało na uwzględnienie w całości, a powództwo w stosunku do pozwanego J. J. (1) na uwzględnienie nie zasługiwało.

Wbrew zarzutowi pozwanej, powód w sposób należyty wykazał, że jest następcą prawnym (...) Bank SA w K., a wyciągiem z ksiąg bankowych z dnia 6 lutego 2013r. i szczegółowym rozliczeniem kredytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2011r. sporządzonego na dzień 13 sierpnia 2014r. wykazał z jakich tytułów domaga się poszczególnych należności wchodzących w skład dochodzonej kwoty 128.300,35zł. Wbrew też zarzutowi pozwanej, wyłącznie ona posiada w rozpatrywanej sprawie bierną legitymację procesową.

Do przejęcia długu w drodze umowy między dłużnikiem a osobą trzecią (art. 519 § 2 pkt 2 k.c.) dochodzi na podstawie samej umowy . Skuteczność tej umowy wymaga zgody wierzyciela na jej zawarcie. Odmowa wyrażenia zgody przez wierzyciela powoduje bezskuteczność umowy przejęcia długu, a jednocześnie zobowiązuje osobę trzecią, która w umowie z dłużnikiem zobowiązała się przejąć dług, do odpowiedzialności za to, że wierzyciel nie będzie żądał od dłużnika spełnienia świadczenia (art. 521 § 2 k.c.) W przedmiotowej sprawie powód wyraźnie oświadczył, że na przejęcie długu E. W. przez J. J. (1) nie wyraził zgody. W związku z tym, niedoszły przejemca – pozwany J. J. (1) nie jest zobowiązany do spełnienia świadczenia, bowiem pkt1 ugody zawartej z pozwaną E. W. przed Sądem Rejonowym w D. w dniu 21 października 2011r. w sprawie sygn. akt I Co 3793/11, a dotyczący przejęcia długu (art. 519 § 2 pkt 2 k.c.) stał się bezskuteczny. Poza sporem jest jednak, że pozwani w punkcie 2 tej ugody przewidzieli konwersję umowy przejęcia długu na umowę zwolnienia z długu z art.392kc, a to właśnie w przypadku braku zgody na przejęcie przez J. J. (1) długu E. W.. Na mocy umowy z art. 392 kc osoba trzecia (gwarant) zobowiązuje się, że wierzyciel – w ramach tego innego stosunku prawnego – nie będzie żądał od dłużnika świadczenia. Umowa ta, niewymagająca zachowania szczególnej formy, nie zmienia sytuacji prawnej wierzyciela, który zachowuje swoją wierzytelność wobec dłużnika i nie uzyskuje nowego roszczenia wobec innego podmiotu (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 2004 r., II CK 129/04, OSP 2006, z. 2, poz. 19).

Nakłada jednak na osobę trzecią obowiązek zapobieżenia żądaniu świadczenia przez wierzyciela, skierowanemu do dłużnika, nie określając środków, jakie ten podmiot powinien podjąć.

Z powyższego wynika, że pozwany J. J. (1) w niniejszej sprawie nie posiada biernej legitymacji procesowej. Dlatego też powództwo w stosunku do tego pozwanego oddalono i to bez konieczności ustalania, czy złożone przez niego oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 21 października 2011r. przed Sądem Rejonowym w D. jest skuteczne. Skoro jednak nie zapobiegł on dochodzeniu od dłużnika E. W. roszczenia przez wierzyciela, to pozwana może żądać od niego naprawienia szkody. Jeżeli, bowiem strony nie postanowią inaczej, roszczenie o naprawienie szkody przez osobę trzecią powstaje, gdy dłużnik – na żądanie wierzyciela – spełni świadczenie, a osoba trzecia ponosi odpowiedzialność za wszelką szkodę, która powstanie w majątku dłużnika wskutek niezapobieżenia żądaniu świadczenia przez wierzyciela. Odpowiedzialność osoby trzeciej ma charakter gwarancyjny i podmiot ten nie może zwolnić się z obowiązku naprawienia szkody, dowodząc dołożenia należytej staranności. Zatem pozwany J. J. (1) w ewentualnym procesie odszkodowawczym wytoczonym przeciwko niemu przez E. W. będzie mógł się jednak powoływać na złożone w niej oświadczenie, o którym mowa wyżej, a którego skuteczność będzie dopiero badana.

W tym stanie rzeczy, zdaniem sądu pierwszej instancji należało więc, zgodnie z żądaniem pozwu zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 128.300,35 zł z odsetkami umownymi od kwoty 92.537,37 zł od dnia 7 lutego 2013r. i ustawowymi od kwoty 24.548,18 zł od dnia 8 lutego 2013r. Orzeczenie o kosztach procesu oparto o przepisy art. 98 kpc oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.) (6.444,87 zł opłata od pozwu i opłata e-card oraz 3.600 zł wynagrodzenie pełnomocnika powoda).

Od wyroku tego w niosła apelację pozwana E. W..

Zaskarżyła wyrok w całości zarzucając:

naruszenie prawa materialnego, a to art. 392 kc przez jego błędną wykładnię, a to wobec stwierdzenia, że wobec zawartej ugody przed Sądem Rejonowym w D. z dnia 21.10.2011r § 2, który to jest konwersją ugody, w wyniku której na wypadek nie wyrażenia zgody przez bank na przejęcie długu przez pozwanego J. pozwany J. zobowiązał się, iż wierzyciel nie będzie żądał od pozwanej spełnienia świadczenia, nakłada na pozwanego J. wyłącznie obowiązek zapobieżenia żądaniu wierzyciela bez jednakże obowiązku świadczenia na rzecz tegoż

i wносиła :

- o zmianę wyroku i oddalenie powództwa wobec niej z zasądzeniem żądanej kwoty od J. J. oraz zapłaty kosztów na jej rzecz;

względnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, uwzględniając koszty postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanej E. W. zasadna nie jest i skutku odnieść nie może.

Na wstępie wskazać należy, że Sąd Apelacyjny z mocy art. 378 § 1 kpc może rozpoznać sprawę tylko w granicach apelacji, a z mocy § 2 art. 378 kpc może z urzędu rozpoznać sprawę na rzecz współuczestników, którzy wyroku nie zaskarżyli jednakże jedynie wtedy, gdy przyszłe

rozstrzygnięcie będzie dla nich korzystne (patrz. Wyrok SN z 26.01.1972r., II RC 606/71, OSNCP 1972 nr 7-8). Wyrok apelacją zaskarżyła jedynie pozwana E. W., co oznacza, że Sąd Apelacyjny, wbrew zarzutom skarżącej nie mógłby zmienić wyroku na niekorzyść pozwanego J. J. (1), zatem przedmiotem rozważań Sądu Apelacyjnego może być jedynie trafność rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji w stosunku do pozwanej E. W..

Natomiast, wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom rozstrzygnięcie to jest trafne.

Podziela Sąd Apelacyjny dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne. Dokonując tych ustaleń nie naruszył sąd pierwszej instancji prawa procesowego w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, wszechstronnie rozważył zebrany w sprawie materiał dowodowy, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego nie przekroczył zasady swobodnej oceny dowodów. W szczególności podziela Sąd Apelacyjny ustalenie, że powód jest następcą prawnym (...) Bank SA w K., a z wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 6 lutego 2013r. i szczegółowego rozliczenia kredytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2011r., sporządzonego na dzień 13 sierpnia 2014r. wynika z jakich tytułów powód domaga się poszczególnych należności wchodzących w skład dochodzonej kwoty 128.300,35 zł. Z uwagi na fakt, że pozwana obecnie w apelacji nie kwestionuje już następstwa prawnego powoda ani też wysokości żądanej przez powoda kwoty, ani nie podnosi zarzutu, że wierzytelność w stosunku do niej została przez powoda zbyta na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego wystarczające będzie wskazanie, że podziela Sąd Apelacyjny dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i uznaje je za własne. Z prawidłowo poczynionych ustaleń wyciągnął sąd pierwszej instancji prawidłowe wnioski, a mianowicie, że pozwana E. W. jest zobowiązana wobec powoda do zwrotu kwot żądanych pozwem.

Zarzuty zawarte w apelacji pozwanej E. W. sprowadzają się do twierdzenia, że skoro pozwany J. J. (1) zawarł z nią umowę o przejęcie długu to obowiązek spłaty długu wobec wierzyciela przechodzi na J. J. (1), natomiast skarżąca jest zwolniona od obowiązku zwrotu długu wierzycielowi. To stanowisko jest błędne.

Z niekwestionowanych ustaleń sądu pierwszej instancji wynika, że dnia 21 października 2011r. w Sądzie Rejonowym w D. w sprawie sygn. akt I Co 3793/11 z wniosku E. W. z udziałem przeciwników J. J. (1) i M. S. (1) strony zawarły ugodę następującej treści: „1. Przeciwnik J. J. (1) zobowiązuje się wstąpić w miejsce E. W. jako dłużnika z tytułu Umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2009r. zawartej z (...) Bank SA w K., która zostanie z długu zwolniona, po wyrażeniu zgody przez wierzyciela na przejęcie długu; 2. W przypadku braku zgody wierzyciela na przejęcie przez J. J. (1) długu E. W., przeciwnik J. J. (1) zobowiązuje się zwolnić E. W. od obowiązku zapłaty z tytułu Umowy kredytu konsumpcyjnego gotówkowego z dnia 11 września 2009r. zawartej z (...) Bank SA w K.; (...)” Ustalenia te poczynione na podstawie akt Sądu Rejonowego w D. sygn. I Co 3793/11 oraz zeznań świadka M. S. (1) k.- 269 – 270, pozwanej k.- 270 i pozwanego k.- 270 – 271 nie były kwestionowane. Ugoda ta nie została przedstawiona powodowi, a z oświadczenia złożonego w niniejszej sprawie wynika, że powód na przejęcie długu E. W. przez J. J. (1) nie wyraził zgody (oświadczenie powoda k.- 69 i 244).Faktu tego skarżąca także nie kwestionowała.

Zgodnie z art. 519 § 1 kc osoba trzecia może wstąpić w miejsce dłużnika, który zostaje zwolniony z długu. Na mocy § 2 pkt 2 art. 519 kc przejęcie długu może nastąpić przez umowę między dłużnikiem a osobą trzecią za zgodą wierzyciela; oświadczenie wierzyciela może być złożone którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 522 kc zgoda wierzyciela na przejęcie długu musi być pod rygorem nieważności wyrażona na piśmie. Pozwana nie przedstawiła pisemnej zgody wierzyciela na zwolnienie jej z długu, powód oświadczył, że takiej zgody nie wyraził i nie wyraża. Zgodnie z art. 521 § 2 kc jeżeli skuteczność umowy o przejęcie długu zależy od zgody wierzyciela, a wierzyciel zgody odmówi, strona, która według umowy o przejęcie długu miała przejąć dług, jest odpowiedzialna względem

dłużnika za to , że wierzyciel nie będzie od niego żądał spełnienia świadczenia. Artykuł 392 kc stanowi natomiast, że jeżeli osoba trzecia zobowiązała się przez umowę z dłużnikiem zwolnić go od obowiązku świadczenia, jest ona odpowiedzialna względem dłużnika za to, że wierzyciel nie będzie od niego żądał spełnienia świadczenia.

Konsekwencje prawne odmowy wyrażenia zgody przez wierzyciela są zasadniczo dwojakie (J. Mojak (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. II, 2011, s. 221): 1) umowa przejęcia długu staje się bezskuteczna; 2) osoba trzecia, która miała przejąć dług, staje się odpowiedzialna względem dłużnika za to, że wierzyciel nie będzie żądał od niego spełnienia świadczenia. Niedoszły przejemca nie ma zatem w tym wypadku obowiązku spełnienia świadczenia. Jeżeli jednak nie zapobiegnie dochodzeniu od dłużnika roszczenia przez wierzyciela, dłużnik może żądać od niego naprawienia szkody, która powstała wskutek spełnienia świadczenia w terminie.

Dyskusyjne jest jedynie to, czy w związku z odmową wyrażenia zgody przez wierzyciela bezskuteczna umowa o przejęcie prawnie przekształca się w inny stosunek prawny. Wydaje się, że umowa przejęcia ulega w takim wypadku konwersji na umowę z art. 392 k.c. o zwolnieniu dłużnika przez osobę trzecią od obowiązku spełnienia świadczenia, w związku z czym skutki niewykonania umowy z art. 392 k.c. będą odnosiły się także do niedoszłego przejemcy.

Podzielając powyższe stanowisko, zawarte w Komentarzu do art. 521 kc; G. K.; lex el 2014r., wskazać trzeba, że zarzuty zawarte w apelacji pozwanej wynikają z niezrozumienia przez nią treści art. 521 § 2 kc i art. 392 kc. Fakt, że pozwany J. J. (1) ponosi odpowiedzialność w stosunku do pozwanej E. W. za to, że wierzyciel nie będzie żądał od niej spełnienia świadczenia nie ma istotnego znaczenia w sprawie z powództwa wierzyciela przeciwko pozwanej , która jest jego dłużniczką i nie może zwolnić skarżącej od odpowiedzialności za spełnienie świadczenia wobec wierzyciela. To, że pozwany J. J. (1) ponosi wobec pozwanej E. W. odpowiedzialność za to, że wierzyciel nie będzie żądał od niej spełnienia świadczenia może mieć wpływ jedynie na rozliczenie się pozwanych między sobą, natomiast jest obojętne dla wierzyciela, który w umowie między pozwanymi nie uczestniczył.

W wyroku z dnia 28.09.2011r. (ICSK 787/10, lex 1102843) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że umowa uregulowana w art. 392 k.c. nie zmienia sytuacji prawnej wierzyciela, który zachowuje swoją wierzytelność wobec dłużnika i nie uzyskuje nowego roszczenia wobec innego podmiotu. Wbrew natomiast zarzutom skarżącej niewykonanie przez osobę trzecią obowiązku umownego, który zobowiązała się spełnić (392 kc), rodzi jedynie obowiązek odszkodowawczy osoby trzeciej względem dłużnika (por. wyrok SN z 17.06. 1993r., ICR 8/93, lex 750257).

Podsumowując, rację ma sąd pierwszej instancji, iż w okolicznościach niniejszej sprawy pozwana E. W. jest zobowiązana wobec powoda do spełnienia świadczenia.

Zatem apelację jako pozbawioną uzasadnionych podstaw należało oddalić na mocy art. 385 kpc.

SSO del. Joanna Głogowska	SSA Tomasz Ślęzak	SSA Ewa Jastrzębska